

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca. 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 15 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3-korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon-szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon-szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 2-dik szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyílttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Személyes kérdések.

Kolozsvár, jun. 7.

A szabadelvűnek elkeresztelkedett pártban ugyancsak nagy a zűrzavar. Mint mindig, mióta e párt fennáll és uralkodik, — most is személyes érdekek léptek előtérbe.

Nincs ezen semmi csodálni való. Tiszsa, Kálmán személyes érdekek szövetkeztévé degenerálta az uralkodó pártot és ez a husos fázék politika olyan jónak bizonyult előttük, hogy attól most se hajlandók tágitani. A mint Wekerle felé billent az újból való miniszteri reménység mérlege, egyszerre felütötte fejét az a szellem, a mely éhes szájjal kapkod a földi javak után. A válság még mind fennáll, de a nagy szabadelvűpárt nem arra törekszik, hogy az ország érdekeinek legjobban megfelelőleg, oldassék meg a kérdés, hanem a személyes érdekeit tolják előtérbe. Egyszersmind gondoskodnak arról, hogy a megürülendő bársonyszékbe legalább egy Tisza bejusson, ha mindjárt Pistának hívják is, mert a Tiszák mindig jól tudták fenntartani a személyes érdekek politikáját.

Azt híresztelik ugyanis a szabadelvű lapok, hogy a válság oly módon fog elintéztetni, mely szerint ismét Wekerle jut a hatalomra. Hiszen azt ők természetesen tartják, hogy mentől kevésbé nemzeti egy kormány, annál több kilátása van Bécs segítségével a hatalom birtokában maradni.

Ez a qualificatio pedig a lemondott kabinetben teljesen megvolt s a mostani válság komédiát nem azért rögtönöztek, hogy a Wekerle kormány megbukjék, hanem azért, hogy posztóját megerősítsék. Sőt egy két személy megváltoztatásával ezt a kormányt még alkalmasabbá tegyék arra, hogy föltétlenül engedelmeskedjék a bécsi kőrtöknek.

Tehát azon nem is nagyon ijednek meg, hogy a Wekerle-kabinetcsillaga lehanyatlak. Tudják azt Bécsben is, hogy évtizedeken át uralkodó párt olyan szellemet hord magában, a mely könnyen hajlik jobbra is balra is. Az ilyen kormányzati szellemet kár volna megsemmisíteni. Bukástól tehát nem igen lehet tartani.

Hogy pedig mindennek dacára ilyen hosszasan vajúdik a válság ügye, azt határozottan személyes motívumok okozzák.

Ki legyen esetleg az új miniszter? Ki jöjjön Csáky helyébe? Ki jöjjön Bethlen András helyébe? Ki jöjjön Hieronymi helyébe? stb.

Mert hiszen sokan vannak a kik hosszas, odaadó szolgálataik fejében miniszteri székbe vágyakoznak. Sok az ember, kevés a foka. Ezt a kevés fókát pedig úgy szeretnék felosztani, hogy a kecske is jól lakjék s a káposzta is megmaradjon. Vagyis a személyes érdekek is kielégíttessenek, a párt kebelében meghasonlás se támadjon és az állás is biztos kézbe jusson.

Addig hát míg ezek az ügyek elintéztetnek, lemond ugyan a kormány, de még se ereszti ki kezéből a kormány gyeplőt, hanem vezérszerepet játszik ideiglenesen.

A király fogad, a király kihallgat, a király határoz — írják, beszélnek, hirdetik, pedig úgy volt megcsinálva részükről ez a válság komédia, hogy visszabukjanak a hatalom pólczára.

Mert sem Wekerlének sem Fejérvárnak sem Szilágyinak sem másnak nem volt szándékában egy kis egyházpolitikaiért odahagyni a bársonyszéket, hanem szándékuk volt a pártban bomlaldozó hangulatot egy más személyes érdekek kielégítésével helyre hozni és a posztóját a pártnak megszilárdítani.

Ennyi az egész.

Természetes, hogy ezzel a játékkal még a másik cél is elérhető, hogy

a Wekerle-kabinet az utca előtt bizonyos népszerűséget ért el, a mi megint jól fog idehaza, habár Bécsben nem is törődnek vele.

Hogy aztán a közügynek előnyére, kárára történik-e a napokig tartó kormányválsági igazalom: azzal nem törődik az a párt, a mely évtizedeken át főképp a személyes érdekek szolgálatát tartotta szem előtt.

Q.

A helyzet.

Budapest, június 6.

Wekerle tegnap bejelentette a királynak, hogy hajlandó a kabinetalakítást ismét elvállalni. A királytól Wekerle a kabinetalakításra tegnap megbízatást nem nyert. Sőt hír szerint, ő felsége Wekerle tudomására, hozta, hogy ellenzéki vezér-férfiaknak meghallgatását is óhajtja, mielőtt döntene. Wekerle erre kérte ő felségét, hogy az ellenzéki férfiak meghallgatását függesse fel, mert ő reméli, hogy a válság a szabadelvű párttal megoldható lesz. A tegnapi kihallgatás alkalmával ő felsége kijelentette, hogy előbbi határozatától el nem áll és a főrendiháza befolyást nem fog gyakorolni.

Az elvi feltétel az, hogy az ugynevezett garanciáknak 2-ik pontja, az örökletes főrendek kinevezése, ejtessék el. Tamaszkodva a szabadelvű párt vezérégyéniségeivel folytatott eszmecserére, Wekerle ezt az elvi feltételt elfogadta, s így az ő kabinetje lemondott az új örökletes főrendek kinevezéséről. Ugy Wekerle, mint a szabadelvű párt korifeusai azt tartják, hogy erre az eszközre már most nem lesz több szükség, minthogy ők e nélkül is keresztül tudják vinni az egyházpolitikai törvényjavaslatokat a főrendiházban bármely opozícióval szemben.

A felség személyi kikötései azonban nehezebben oldhatók meg. A korona határozottan kívánja ugyanis, hogy egy gróf Csáky, mint Szilágyi, maradjanak ki az új kabinetből. Csákyra nézve nincs semmi nehézség, mert a gróf már régen meg akarván válni tárczájától, mert teljes ösztönzettel kinyilatkoztatta, még pedig a krízis legelején, — hogy ő semmi szín alatt nem vállal többé tárczát semmiféle kabinetben.

Egészen másképpen áll a dolog azonban Szilágyi Dezsővel, a ki meg semmi áron sem akar megválni tárczájától, sőt magát ma inkább nélkülözhetetlen embernek tartja a kormánynak, mint valaha. A volt igazságügyminiszternek azonban van pár lelkes híve a szabadelvű pártban, a kik Szilágyiban látják a polgári házassági törvénynek legszilárdabb garanciáját, az ő bennmaradását a miniszteriumban hangosan követelik. Ezért, és mert a volt miniszterelnök tényleg kötevé érzi magát Szilágyihoz, Wekerle tegnap még nem vette át a kabinetalakítást. Ő felsége kezeiből, de rövid megoldási időt kért.

Tegnap délután és ma délelőtt mindent elkövettek, hogy Szilágyi Dezsőt rávegyék önként lemondani tárczája igényeiről, de eddig eredménytelenül. Bárhogy határozzon is az igazságügyminiszter, a szabadelvű párt vezérégyéniségei el vannak határozva a legvégső esetre Szilágyit elejteni, s ezzel elhárítani az utolsó akadályt is a Wekerle-kormány újbóli megalakulása előtt.

*

A második Wekerle-kabinetből kimaradnak Csáky Albin gr., Szilágyi Dezső, Bethlen András gr. és Tisza Lajos gr. Majdnem bizonyos Darányi Ignác az igazságügyi és Tisza István a földmívelési tárczákra.

*

Wekerle volt miniszterelnöknél ma délután 1/2 kettőkor Lukács miniszter, 3/4 kettőkor Hieronymi belügyminiszter, félórával később pedig Enyedy Lukács pénzügyminiszteri tanácsos tett látogatást. Csaknem ötöt fél óráig folyt köztük a tanácskozás a helyzetről. Wekerle volt miniszterelnök e tanácskozás után átkocsizott a Lyod-épületbe, a szabadelvű pártba, a honnét Szilágyi Dezsővel együtt Tisza Lajos grófnak hájtott.

Az ellenzék meghallgatása.

Más forrásból azt az értesülést veszszük, hogy a király tegnap kijelentette Wekerle Sándor volt miniszterelnök előtt, hogy a válság megoldása illetőleg immár elkerülhetetlennek tartja, hogy meghallgassa az országgyűlési vezérférfiaknak, különösen Apponyi Albert és Szapáry Gyula grófok véleményét. Wekerle rendkívül meglepte a király elhatározása, majd arra kérte a felséget, hogy halassza el az ellenzéki vezérek meghívását rövid időre, mely idő alatt ő olyan megoldást fog előterjesztani, mely a korona tekintélyének is teljes mértékben meg fog felelni s azonkívül a szabadelvű párt egységét is megmenti. A király alkotmányos érzelme engedett a volt miniszterelnök kérésének, Wekerle 24 órai újabb terminust kapott. Ennek tulajdonítható, az a lázas tevékenység és óriási erőfeszítés, melyet Wekerle és bizalmasai a mai nap folyamán az új kabinet megalakítása érdekében kifejtettek. Wekerle úgyszólván az egész napot kocsiban töltötte s megfordult mindenütt, a honnan csak valami segítséget remélhet. Otthon, a miniszterelnöki palotában egyre jelentkeznek a politikai barátok látogatásra, de a házigazdát nem találják. Sürgős dolgai után járt, mert rohamosan közeledik a huszonégy-órás halasztás vége, a mikor a király előtt számot kell adnia a mai tanácskozások eredményéről.

Tulajdonképpen Szilágyi Dezső igazságügyminiszter személye körül forog a válság. A király semmi esetre sem akarja őt bevinni az új kabinetbe, míg Wekerle és a szabadelvű párt korifeusai minden áron megmenteni szeretnék. A korona elszelve Szilágyi Dezső személye ellen különösen az utóbbi időkben erősödött meg. Soha sem rokonszenvezett vele az udvar, de most különösen rossz néven veszik tőle, hogy a képviselőház legutóbbi ülésén egyikén, midőn Eötvös Károly támadást intézett a kir. hercegeknek az egyházpolitikába való beavatkozása ellen, az igazságügyminiszternek ezen támadással szemben, a szóban forgó egyénekre nézve még csak mentő észrevétele se volt.

A főrendiházi ellenzék.

A főrendiházi ellenzék tagjai a legmerevebb opozíciót határozták el bármely kormánnyal szemben, a mely a kötelező polgári házasságot reá erőszakolja. A jól szervezett főrendiházi ellenzéknek, mint maguktól az ellenzék vezéreitől értesülünk, teljesen mindegy, hogy Wekerle Sándornak vagy Héderváry grófnak, vagy bárkinek hívják a miniszterelnöket, előtűnik csak egy cél lebeg, a melynek megvalósítására most jobban szövetkeznek, mint valaha.

A nemzeti pártból.

Egy lap tudósítónak alkalma volt a nemzeti párt egyik előkelő tagjával beszélni a politikai helyzetéről és a nemzeti párt kebelében uralkodó hangulatról. A megkérdezett politikus benyomásait a következőkben adta elő:

A nemzeti párt — ugymond — távolról sem tekint közömbösen a helyzet mostani alakulását. Igenis mint komoly és számottevő politikai párt minden fordulatnál arra törekszik, hogy céljait elérhesse és programját megvalósíthassa.

Azt kell azonban tapasztalnia, hogy minden ily válságos helyzetnél egyesegyedül az esik a latba, hogy melyik párt állt fel nemzeti követelményeket és melyik nem?

Mig olyan „Olcso Jénosok” vannak minő a szabadelvű párt, a mely tudvalevőleg semminemű nemzeti igényeirel nem áll, addig a korona egy ellenzéki pártot sem hallgat meg és egy ellenzéki pártot sem vesz kormányalakítás céljából kombinációba.

De ha ez így áll, akkor teljesen közömbös, hogy több vagy kevesebb-e az a nemzeti igény, a mi egyik vagy másik párt programjába fel van véve. A magyar tisztákaadémia követelés ép oly akadályt képez, mint képezne pl. a magyar hadtesteknél a magyar vezényszónak magyar zászlónak, magyar eskünek stb. követelése.

A nemzeti pártra nézve azonban ez nem közömbös mert ha ő programját nemzeti alapon kibővíti, akkor a nemzeti sokkal hatályosabb támogatásra számíthat, akkor oly pártalakulásnak nyithatja meg útját, a mely lehetővé teszi, hogy a szabadelvű párttal egy hatalmas egység és erőteljes párt álljon szembe, a melyl számolni fent és lent egyaránt szükséges.

A szabadelvű pártnak mai nyomorúságos vergődése, számbeli kétségbeesett leolvadása kétségtelemé teszi, hogy ha most még egyszer sikerül is a pártot valamiképp együtt tartani, nincs rá semmi lehetőség, hogy ez a párt hosszabb ideig mint kormányzó párt fennállhasson. Okvetlenül bekövetkezik a derout a legrövidebb idő alatt.

Ez alatt az idő alatt el kell tehát készülni a nemzeti igények megvalósításáért komolyan küzdő politikusoknak, hogy mellőzzék többé lehetetlenné ne váljék, nem hatalmi érdekből — mert hatalomra elveik elarulása mellett már épp úgy juthattak volna, mint a szabadelvűek — hanem programjuk megvalósítása érdekében. A legközelebbi válságra egy parlamentári kényszerhelyzetet kell teremteni, a melyből ne lehessen többé úgy kimenekülni, hogy minden nemzeti kérdést egyszerűen félrevezessenek — hanem a megoldás csakis a nemzeti igények elfogadása által legyen lehetséges.

Sajnos, hogy a magyar politikában mindig voltak és mindig vannak hiú és önző politikusok, a kik áruba bocsátják a hatalomért és kegyért nemzetünk legvitálisabb érdekeit is. De viszont vannak a nemzeti erő nyulvánulásnak oly időközei, mikor az ily elősdiék megsemmisülnek, háttérbe szorítottak és a nemesebb ideáknak megvalósulása minden nehézség nélkül eszközölhető.

Ez időre kell elkészülni, és hogy elkészülhessen, a nemzeti pártnak ki kell lépnie eddigi rezervált állásából és a nemzeti igények zászlaját hatalmasabban kell lobogtatni. Erőt és akaratot kell tanusítani, hogy a bekövetkezendő igazi válságnál ne legyen többé lehetséges egyszerűen félredobni és lealkudni a nemzetnek jogos követelményeit.

Nagyon könnyen lehetséges tehát, hogy a mostani megoldás a politikai életnek egy oly lökést fog adni, a mely nemzet jövőjére a legnagyobb és a legdübösebb kihatással lesz.

*

Szóba került a király fogadtatásnál való megjelenése is az ellenzéki politikusoknak. Erre vonatkozólag a megkérdezett politikus a következő megjegyzéseket tette:

Igazán érdekes, hogy a kormánypártnak megvásárolt vagy lekötözött sajtója most fennakad az ellenzéki embereknek a király megérkezésénél való megjelenésén. Ez megtörtént eddig is, — csakhogy eddig megjelentek ott a miniszterek és a kormánypárti képviselők is. Most a szabadelvű párt jónak tartotta értekezleten elhatározni, hogy a király elé ki megy ki. Hát jól van, ez a szabadelvű párt dolga, de miéért kelljen a szabadelvű párt kedvéért az ellenzéknek változtatni eddigi szokásain. Talán azért, mert a király a kormánnyal elbocsátotta, mert a pártcsuhot el nem fogadta? Ez csaknem elég ok arra, hogy az ellenzék rendszeres szokását feladja,

A kormány az Abbaizból és a lipótvárosból rendeztetett magának lármás tüntetést, másnap pedig, mikor a király megérkezett, ő rendezett egy tüntetést, elhatározva, hogy a király elé sem ő, sem pártja ki nem megy.

Most, hogy vissza akar színni mindent, hogy visszakerédkedik koldus módra a kormány a miniszteri székekre, most el akarja leibzsumálja által tereltetni a figyelmet az ő ostoba és gyerekes tüntetéseiről és az ellenzékre akarja reá fogni, hogy ő tüntetett és ő kinalgatta magát a király megérkezésénél való megjelenése által.

Az ellenzék nagyon jól tudja, hogy mi a kinalgatás módja. Letagadni minden programot, szegre akasztani a bihari pontokat, fogadkozni, hogy a delegációban minden költséget megszavaz, a hadseregnek békét hagy, nemzeti követelményekkel elő nem áll, a nemzeti gyász elől csufosan mogszökök. Ez a kinalgatás módja, a melylyel a szabadelvű párt már 20 év óta nagyon sikeresen él.

De megállni az ellenzéknek, fenttani és követelni változatlanul a nemzeti igényeket, résztvenni a nemzeti gyászban, a mit az ellenzék tett, az még soha és soha sem volt kinalgatás.

Az ország közönségét nem is fogja megfeszíteni az a sok hazugság és ráfogás, a miben a kormány megfizetett szatellesei az ellenzék férfait részesítik. Mert a közönség nem Lipótváros és nem a Haas és Deutsch-féle sajtó szemérvén nézi az eseményeket. Azok a kiket csak ablakbeveréssel lehetett reávenni, hogy a nemzeti gyász nagy napjaiban egy zászlócskót kitűzzenek, a kik a miniszterek bujdosókat és szökecséket hazafias tetteknek dicsőítették, a kik akkor fogadkoztak, hogy jöjjen csak a király Pestre, majd rendeznek egy ország-róló ellentüntetést, mert a nemzet lojalitására meg kell győzni a királyt, és a kik előlloztak mindjárt nagy szándékuktól, mielőtt a király nem volt rábírható a lipótvárosi bárók tömeges kinevezésére, azok ne beszéljék se hazafiságról, se lojalitásról, mert azok előtt mindez csak — jízlet.

A mit az ellenzék tett a Kossuth-gyász alkalmával és a király megérkezésekor, az nem érdem, hanem egyszerű kötelesség volt, a melylyel mindenki tartozik nemzetének és királyának.

Az ellenzék mellőzése.

A király a válság dolgában egyetlen ellenzéki embert sem hallgatott meg s kizárólag a szabadelvű párt vezető férfainak a véleményét tartotta szükségesnek megkérdezni.

Husz év óta ez minden válság alkalmával így történt s az ellenzéki pártoknak főleg a közjogi ellenzéknek, semmi okuk, hogy ebből a körülményből olyan következtetést vonjanak le, mintha a korona álláspontja velük szemben az eddiginél kedvezőlenebbre fordult volna. Ő felsége annak idején politikai okokból, egyeztet bele a házassági jogi javaslat előterjesztésébe s most ugyanezek az okok dirigálják, mikor a válság megoldását csakis a szabadelvű párt igénybevételével keresi. — Bécsben azt hiszik, hogy a magyar nemzeti és közjogi fejlődést szükséges is, lehetséges is megakasztani s erre a kerék-kötő munkára egyedül a szabadelvű pártot tartják alkalmasnak. De ugyanigy gondolkodtak már 1878-ban is, mikor a szabadelvű kabinet először került válságba, akkor se tanácskozott ő felsége egyetlen ellenzéki emberrel sem s azóta sem volt rá eset, hogy kabinet-krízist alkalmával a király más-sal, mint az uralkodó párt embereivel érintkezett volna.

Ma a helyzet mindenesetre más egy kissé, már csak annál fogva is, mert a szabadelvű párt nem feltétlen többség a képviselőházban sem, jobban mondva: többsége csak a kormánynak van de nem a pártnak, a tövényhozás másik házában pedig éppen ellenkezőben van a többséggel. Ma tehát még inkább mint bármikor, helyes, sőt alkotmányos szempontból kötelező lett volna az ellenzéki vezéreknek is meghallgatása. Hiszen a kontroverzia kétségtelenül a legkomolyabb tényezők közt forog fenn, máskülömben válságnak nem is lehetett volna támadnia. Ilyen körülmények közt a legelmibb követelése az alkotmányosságnak, hogy ő felsége, mikor kormányt alakít, az ellenzék tanácsát is kikérje.

Nem tette s ezt úgy ünnepli némely u. n. ellenzéki lap, hogy a király ime menyire tiszteltem tartja a „nemzeti akarat”-ot, a melynek ma a szabadelvű párt az egyetlen hordozója. Ez ugyan irigylésre méltó naivság. Vajjon az a nemzeti akarat áll-e olyan gyenge lábbon, hogy a varázsa megdől, mielőtt ellenzéki férfiak is nyilatkozhatnak?

Avagy a király ítélőképessége nem akkora, hogy rá lehetne bízni, Justh, vagy Apponyi, vagy Ugron fejtegetéseinek megérlelését? Vagy végre a helyzet objektív megítélésére az egyoldalú információ szolgáltat-e több adatot, avagy a több oldalról történő.

De hát hisz nem is az ország, sőt nem is a liberalizmus sorsáról van szó, hanem egyedül és kizárólag arról, hogy megmentessék az elzúllóban levő szabadelvű párt. Ime e párt sajtó-organumai nyíltan hirdetik, hogy a házassági jogi javaslat keresztálytelét politikai okokból kell elősegíteni a koronának s megengednie a főrendiháznak. Az az egyházpolitikai program, mely e mai válságos okok s köz-törvények leszorítása végett rákötött elő. Azoknak tehát, a kik ebbe a manőverbe belemernek, a válságot is úgy kell lebonyolítani, hogy biztosítva legyen a nemzeti igazi akaratának, a közjogi és nemzeti törekvéseknek paralizálása.

Ezért szorítottatik a válság csupán az aulikus klerikalizmus s a nemkülömben aulikus liberalizmus harcára. Ezért tartják távol a koronától azokat, a kik a bonyodalmas helyzetben nem egy expedienst keresnek, mely módot nyújt a pillanatnyi elintézésre, hanem a kik egészen új rendszerrel állanak elő, a melynek keretében más módon és más eszközökkel találnák megoldásukat közéletünk kérdései. S hogy ezekkel ne tanácskozhassék ő felsége, az nem az ország, nem a liberalizmus, hanem egyedül a szabadelvű párt érdeke.

Az olasz kormányválság.

A Crispi-kabinet beadta lemondását. A demisszióra az adott okot, hogy a kamara hétfőn tartott ülésében csak 11 szótöbbséggel tudta amaz indítványát elfogadtatni, mely szerint a ház egy 18 tagból való bizottságot válasszon, hogy az a kormánnyal egyetértőleg az állambiztartás minden ágában — a hadügyit kivéve — redukciókra javasoljon.

Olaszország válságos pénzügyi helyzete ugyan is sürdösen arra kényszeríti a kormánnyt, hogy a deficit megszüntetése céljából a kiadások csökkentésének legdrágább módjától kezdve igénybe. Crispi érezte, hogy a midőn ez indítványával felép, az érdekek egész sorozatával fogja

szemben találni magát s ezért, hogy az ódiomot egyesek részéről, jobban mondva, hogy a felelősséget ne egyedül viselje: határozta el magát arra, hogy egy kiküldött parlamenti bizottság közreműködését veszi igénybe.

A közigazgatás egyszerűsítésének címe alatt a hivatalnoki kart erősen megtizedelték volna.

Az óriási zavar, felfordulás és elkéserségek kikerülhetetlen lett volna, s ettől tartva, igen jelentékeny volt ama képviselők száma, a kik ezt nem voltak hajlandók elfogadni.

Az olasz parlamentben sokan más ténre óhajtanak a megtakarításokat, nevezetesen a hadügyi téren. Azt szeretnék, ha három hadtestet egyszerűen eltörölnének. Ebbe azonban Crispi nem hajlandó bele-menni, mert ez Olaszország nagyhatalmi állásának feladását jelentené.

Crispi lemondásával a helyzet Olaszországban még súlyosabbá vált. A kamara sem akar a radikális eszközökhöz nyúlni s a deficit egyre fenyegetőbb mérvéket ölt. — Gyors segélyre volna szükség s az olasz parlament nem meri ily irányú törekvésben a kormányt támogatni.

Crispi ugyan megkarta tervében a többséget s alkotmányos fogalmak szerint bármily kis többséggel lehet kormányozni. De a kérdés oly rendkívül fontos és oly mélyen belenyúl Olaszország legvitalisabb érdekeibe, hogy Crispi nem találta azt 11 szónyi többséget elégségesnek arra, hogy ezzel belemenjen az olasz financiaiák gyöke megörvösítésének rendkívül nehéz és nagy felelősséggel járó kísérletébe.

Rátü Gyergyóban.

A Cs. L. írja:

Mult számunkban hasonló címmel között cikkekünkre Tölgyesről, lapunk egyik barátjától visszhangul levelet kaptunk, melyben a Rátü hazafiatlan és zsaroló viselkedését igaznak mondja s nagyon helyesli, hogy az oláh liga hírhedt vezérének kapzsi szívét közszemlére tettük. Hadd lássák, hogy mi rejlik Rátü szívének kamarájában. A ki képes volt gyergyói oláh atyafiait annyira megsarcolni, mint Rátü tette, annak a szívében nem magasatos és nemes ideálok, hanem a haszonlesés, az önérték rut burjánai tenyésznek.

Szenyes kezű vezért pedig csakis vagy tudatlan, elvakult, vagy maga is rabolni, földet osztani vágyó tömeg követhet.

A telepítési törvény életbeléptével 1873-ban a tölgyesi telepítvényesek és a birtokosok közt megindult a tárgyalás. A humanus birtokosok azt akarták, hogy a kiegyezkedés barátságos uton történjék. A magyar és más nemzetiségű telepítvényesek a legjobb óhajuk szerint oldották meg ügyüket.

Az oláh telepítvényesek is így tehetek volna; azonban Rátü bejött hozzájuk s egy-két bizonyos oláh pappal és korifeussal szövetségzén, rá ijesztett az oláhságra, hogy a magyarok elveszik mindenüket s ne egyezzenek ki, hanem pereljenek. Így lépre került a boldogtalan nép s Rátü megkopasztotta alaposan. Óriási összeget hozott neki ez az egyszerű ügy; mert az egész járás oláhságát bele ugratta a perbe. 6 községet képviselt s elgondolhatjuk, hogy mily sokat zsebelt be, midőn egy-egy telepítvényt fel egészen 50 frtig megsarcolt.

Rátü és társai ellen bűnvádi vizsgálat is folyt Tölgyesen, Kovács Károly gyergyószentmiklósi járásbírósi aljegyző vezette.

Még hatalmasabban rászédte a népet a hírhedt Rátü Csikmegyével folytatott s még ma is befejezetlen hollói legelő ügyben. Rávetették ugyanis a hollói oláhokat, hogy a megye tulajdonát tevő, körülbelül 2 ezer hold legelő megváltása iránt a megye ellen pert indítsanak. A hollói oláhoknak e per borzasztó sokba került, mert Rátü feneketlen zsebe nem akart megtelni. A legeltetési jog körül most is törvénytelen állapotok vannak Hollóban, mire nézve bátrak vagyunk felhívni az alispán ur figyelmét.

A legeltetési jog a község nevében van; de ezt csak néhány módosabb oláh használja s az összes „szekujokat“ kizárták abból. Miért van akkor a község nevében, ha csak néhány oláh bírja a jogot?

A legelő évenként legalább 600 frtot hajt. Ebből 126 frt 35 krt haszonbér — s 100 frtot kezelés címén fizetnek s a benmaradó összeg, hogy hová lesz azt egyedül a hollói korifeusok tudják; mert a legelő társulatnak semmi pénze sincs; állítólag azon csatornába jut a pénz, mely még mindig Rátü zsebével van összekötve.

Szükség volna ha az alispán ur a hollói igazságtalan sáfárkodókat hivatalosan megszámlolhatná; akkor sok minden napfényre jönné.

Rátü jellemzéséhez pedig hozzá tehetjük még azt, hogy a kik itt Gyergyóban érintkeztek vele, benne olyan embert ismertek fel, kiben minden nemesebb tulajdon hiányában csakis mérhetetlen vágy volt a rohamos meggazdagodáshoz s tehetség nélküli ambíció a hírnevéhez. Ilyen nemtelen kéz vezeti az oláh mozgalmat. Türelmes egy ország ez a miénk, melyben a zsebrákok vezérekké lehetnek.

Aratási kilátások.

A néhány nap előtt bekövetkezett enyhe és szárazabb időjárással a növényzet jobb fejlődésnek indult, ámbár a sok jégverés, vihar, köd nyomai nagyon is meglátszanak. Különösen a jég mely május 10-36-án az ország számos vidékén pusztított okozott nagy kárt; a vihar a vetéseket sok helyen összekuszálta, s a rozsda a kődös időjárásban nagy mérvben terjedt.

A buzában a rozsda kívül, roppant nagy kárt okoznak még a hesszeni legyek, néhol pedig a drót férgek is: a buzatermést már legfeljebb közepesre lehet jelezni, noha az ország számos vidékén, nevezetesen a Dunántúlt, lesznek olyan vármegyék is a hol az eredmények a várakozásnak teljesen meg fognak felelni.

A rozs vetésekben a köd néhol nagy kárt okozott, a kalászkokat virágzás közben érte s ezért ablakosok maradtak.

A tavaszi árpa és zab egyes helyeken jól nő, másutt azonban gyenge: előbb a szárazság viselte meg, utóbb pedig a fellépett lema melanopus és néhol a rozsda nagyon pusztította. A jég és vihar eddig kevés kárt okozott benne.

A repcét aratják; a néhol learatott repcének cséplése folyamatban van.

Az eredmények nagyon különbözők. Vannak egyes vidékek és járásek, illetve községek, a hol csak közepes termés adott másutt azonban jó középesen, sőt néhol igen jól termett. Vannak azután olyan he-

lyiségek is, a hol a termés silányabb volt a mult évi eredményénél.

A kukorica és burgonya vetések jobban gyarapodnak. A kaszálókon már erősen folyik a munka. A szőlők jól állanak.

A tordai-hasadéki menedékház felavatása

Torda, jun. 5.

Az E. M. K. E. közgyűlése után a Kárpát-egyesület a rossz idő dacára megtartotta hirdetett kirándulásának egy részét.

Délután az ujonnan épített torda-hasadéki menedékház felavatása vétetett programba. Kocsikon ment a társaság a hasadékházhoz, mely ennek nyitása előtt egy domboldalon fekszik. Építési stílya: régi váromladék alak, melynek megvan egyik bástyája, honnan a legjobb kilátás nyílik a környező vidékre. A menedékház látszólag fedél nélküli és az égnek emelkedő falak lövésekkel ellátva. Míg a falba helyezett ágyugolyó is hirdeti, hogy őskori lovagvár előtt állunk.

A társaságban, mely Bethlen Bálint gróf E. K. E. elnök vezetésével indult utnak és melynek a Torda-Aranyosvármegyei osztály nevében Velits Ödön polgármester osztály alelnök és Wolff Gyula dr. osztálytitkár voltak a házigazdái, képviselve volt a központ az elnökön kívül még Radnóti Dezső főtitkárral és Merza Gyula pénztárossal, valamint Sz. Szakáts Péter választmányi taggal; a kolozsvármegyei osztály Szadeczky Lajos dr. elnökkel, a székesfővárosi osztály Hermann Antal dr. alelnökkel, a marosvásárhelyi osztály Deák Lajos kir. tanfelügyelővel. — Ott voltak még Fellegi Ottó és neje Budapestről, Scharl Erzsébet tanítónő Budapestről, Kende Péter alispán Ungvárról, Faller Ferenc tanácsjegyző Budapestről. A vármegye részéről megjelent Damokos Andor főszolgabíró, ki a menedékház építése körül a legtevékenyebben működött. Ott volt továbbá ebben segítő keze Módi Mihály sündi körjegyző is, valamint Torda városából és vidékéről még mintegy 40-en.

A társaság előbb a hasadékokat tekintette meg és csak a vissza érkezés után kezdődött meg az arató ünnep. Gróf Bethlen Bálint elnök üdvözlővén az egybegyűlt társaságot, jelzi, hogy mily fontos hivatása van e menedékháznak.

Ismerteti azután, hogy miként épült fel különösen kiemelvén Domokos Andor főszolgabíró érdemeit, kinek buzgóságánálkül az egyesület sokat nem tehetett volna; köszönettel elősorolja azokat, kik anyagi aldozattal is is hozzájárultak a menedékház költségeihez és végül felavatja a menedékházat átadván azt megőrzés végett Domokos Andor főszolgabírónak és a közhasználatnak.

Zugó éljen hangzott fel az elnök szavaira. A menedékház bástyáján a nemzeti zászlót meghajtották és üdvözlések hirdették a kárpát-egyesület ünnepét.

Ezután Domokos Andor lépett elő, átvevén a menedékházat és igérvén, hogy megőrizni fogja azt.

Wolff dr. a Torda-Aranyosmegyei osztály nevében beszélt azután, következő Szadeczky Lajos dr. a kolozsvármegyei, Hermann Antal dr. a székesfővárosi, Deák Lajos a maros-tordavármegyei osztály nevében, mindnyájan üdvözlővén a Kárpát-egyesületet ezen új alkotása alkalmából.

Turista vacsorára terítették ezután és itt is a legvidámabb hangulatban folytak a pohárköszöntők különösen Velits Ödön polgármesterre, Domokos Andorra, a főváros képviselőjére Faller Ferenczre, az E. K. E. központjára és Gr. Bethlen

Bálint elnökre, torda-aranyosmegyei osztály titkárra Wolff Gyula dr.-ra, a hölgyekre, a vendégekre.

— zsó.

Utóhangok a tordai Emke gyűlésről.

Kolozsvár junius 6.

A hazai lapok szerkesztőségei közül a mi redakciónk legnagyobb számban volt képviselve az Emke gyűlésen.

Annyin voltunk, hogy a főtitkár felét sem győzte bejelenteni a gyűlés előtt, pedig kétszer annyit jelentett be, mint a más lapok szerkesztőségétől.

Mindenkünkét az Emke által istápotl ügy iránti lelkesedés vitt ki Tordára. Elhatároztuk, hogy megfelelő munka felosztással az „Ellenzék“ hétfői számának nagy részét ez impozáns ünnepély részletes ismertetésének szenteljük.

Azonban ember tervez...

Már a vonat kiskiklás alaposan kizökkentette tervünket eredeti kerékvágásából. S mert a baj nem jár egyedül, itt is meg volt a fennakadások és hátramaradások láncolata, a mik szép tervünknek nagy részét füstbe menesztették.

A vasuti katasztrófa hasábkokat követelt az Emke ünnepély részére fenntartott helyből.

Tordáról a hajnali vonat érkezéséből délelőtti 11 órai érkezés lett a kiskiklás miatt. Két munkatársunk jegyzeteivel együtt megkészt.

A mikor mind együtt voltunk. akkor a nyomdában állott be a zavar a roppant kézirát miatt, a mik omlottak s egymást szorították ki. Az ünnepély legnevezetesebb mozzanatairól a szedő gyerekek kezei között két kutyafil elveszett, egy névsorral kiegészített korrektura pedig a nyomdába vívó darabot kezén elkallódott.

Ezek miatt, a mi megjelent is házagos volt; s az Emke ünnep részleteinek leírása e házagosága mellett is csak megszakításokkal volt közölhető.

*

Pedig szép volt ám ez az ünnep. A magyar nemzet szívének, lelkének volt a megnyilatkozása. Külső fény, benső lelkesedés harmónikusán olvadt itt egybe az egy cél felé törekvő rokon lelkek egyetértésével, s a fajszeretet a cselekvési vágygal. Az ország sorsát intéző férfiak közvetlenül szölk a föld népéhez s ezek megilletődve tapasztalták, mily könnyű megértenünk egymást ott, hol egyek vagyunk szívből, hazaszeretben, s egyek vagyunk a nemzetünk felvirágzására irányuló cselekvési vágyban.

Az Emke gyűlések és ünnepélyek a jövőre is találkozó pontjai kell hogy legyenek a nép s az ügyeket intéző férfiaknak.

*

Tartalomdus az Emke évkönyve, melyet egy évi működéséről kiadott a közgyűlés alkalmára. De ha jövőre gazdag fejezetben ez ünnepély leírását kinyomatja a szerkesztője a beszédek össze foglalásával, nemcsak hasznos, de szükséges kiegészítést fog tenni.

*

A vasutnál Rédiger Béla alispán olyan költői lendületű beszédet tartott, hogy a megörökített a jövőnd számára minden esetre megérdemelné.

A bevonulás az elegáns négyes fogatokkal, a szép bandériummal, meglepő lát-

ványt nyújtott s magában ez is részesebb leírást érdemelne, mint a mennyi sok tárgy által igénybe vett napi lapok nek szentelhetnek.

Benn a városban a fiú és leány iskolák növendékei, egyetemben a felnőttek képeztek sorfalat és lelkesedéssel énekeltek.

A Jósika születési háza előtt tengeri volt a néptömeg. Azt a szép, minde vonásában poetikus beszédet, a mit Hegedűs István tartott, szintén Emke könyvtárakardal az oldalán jelent meg a hallgatóság előtt, különleg is kifejezésre jutott a közönség előtt azt az érzést a, mi szívből nem oly nemes tüsszel ég. Ez alkalmat szolgáltat nekünk arra, hogy az Emke intézetnek figyelmét felhívjuk, mily szép volna ha ünnepi közgyűlések alkalmával díszgyarban jelennének meg.

Ez ünnepélyeken körültekintve látni, hogy sehol sem láthatjuk a Jósika család tagjait, nem tudtuk eltalálni, az Emke népét, a Jósika ünnepet, vagy nagy alkülső ősök tetteit kicsinylik-e annyira, hogy nem tartják magukhoz méltónak, e történelmi nevezetességű ünnepen megjelenni. Ez egy olyan kérdőjel volt, mely ezeket foglalkoztatott a jelen voltak közül. A gyűlésen megtudtuk, hogy egyedül Jósika Sándor br. államtitkár mentette ki elmaradását.

*

A gyűlés nagyon impozáns volt. Ha tiszter akkora lett volna az a templom akkor is zsúfolva lett volna közönséggel.

Virág és zöld lomb füzérek ékítették a pad sorokat.

A rendezőség nagy része, a farsághatlatlan elnök Sándor Kálmán törvényszéki bíróval mindent elkövetett a közönség érdekében.

A tisztas öreg, Röck Pál tisztelet tag megjelenése általános figyelmet keltett. Az erdélyi református egyház Szék Domokos püspökkel, számos lelkesül képviselve. Budapestről: Hegedűs István, Reményi Antal jogtanácsos, Pázmándy Dezső képviselő, Herman Antal pead. tanár, Fellegi Ottó, Fellegi Ottóné, Kolozsvárról Bartha Miklós alelnök, Sándor József t. alelnök, Merza Lajos, Biró Béla kanonok, Dobál Antal, Csiky Viktor dr., Haller Károly dr., Dörgő Albert, Szakáts Péter, Ferenczy Ignác, Szadeczky Lajos dr., Márk Sándor dr., Magyar Mihály, Szabó Sándor tanár, Eöry Ernő, Szekula Ákos ellenőr, Petrány József, Szakáts Péter, és még sokan, kiket szív és érzés Kolozsvárról s az erdélyi részek különböző pontjairól oda vezettek.

*

A mikor az elnöki megnyitót, a titkári jelentést, az Emke közp. férfiaknak működéséről s az elért fényes eredményekről a beszámolt tudomásul vették, minden jelenlevő szívében a tisztelet és elismerés adójával adózott a farsághatlatlan s lelkes munkáért Bethlen Gábor gróf elnöknek, kinek buzgalmát, odaadását jellemzi az, hogy tíz év folyamán csak két vál. gyűlésen nem elnökölt, Sándor József t. alelnök főtitkárnak, ki szíve egész hűvel szolgálja az ügyet, Merza Lajos főpénz-

hogy ezt az eljegyzést a fiatal tanítóné nagy szerencsének tartotta.

Vajjon a Hallban lesz a bérilőknek báljuk? — tűnődött Filippa; és vajjon a Trevertoni tanítónét meg fogják oda hívni?

Keserő nevetés tört ki a leány ajkairól, mi őt is megdöbbenetette, a mint az az üres iskola-szoba csendjében viszhangzott. Időes mozdulattal emelte fel kezét a szájához s az ajkaira szorította azokat. Vajjon mi jutott hozzá az utolsó napokban, hogy szíve ennyire tele volt keserűséggel? És ő a saját gondolataitól megijedt.

Karácsony este volt. A hó vastagon fektett az ő cottageához vezető kis utcán és Filippa hallotta azt a lábbelije alatt ropogni.

A kis szolgálója egy nagy fűzér város magyalt akasztott fel, a keskeny folyósóban, mert — mondá szomorúan az asszonyának — az ur megtiltotta, hogy azt a nappali szobába tegye. Aztán felvidna tudatta Gordon kisasszonnyal, hogy távolléte alatt olyan sok ajándék érkezett.

Filippa elpirult és elsápadt, mert nagyon érzékeny hangulatban volt, olyan hangulatban, midőn a legszívélyesebb tett is fájdalmat okoz s a mint a karácsonyi ajándékokra nézett, miket a kis leány oly büszkeséggel rakott ki a konyha asztalra, egy szót sem szökött.

Volt ott egy kosár, melyben egy hízott pulyka, iros vaj, tojás és turó volt, az egyik tanítványának az anyja, egy gazdag farmernek a felesége küldte; egy másik asszony egy nagy kalácsot és egy nagy csupor tejfelt küldött; egy pár aranyos tollu fácán és egy kosár pompás üvegázi szőlő a Squiretől jött.

(Folyt. köv.)

AZ ELLENZÉK TÁRCZÁJA.

1894. Junius 7.

A doktor Gordon engesztelő áldozata.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék“ számára fordította:

AMIKA.

II.

(Folytatás.)

(7)

Egy olyan csekély természetű műtet végezve, melyet akármelyik sebészre reá bízhattak volna, keze elvesztette a biztonságát; a beteg meghalt és sokan voltak a kártársai között, a kik egymás között azt suttogták, hogy Gordon Filipp nem csak részeges de egyszersmind gyilkos.

És valóban midőn a szerencsétlenség érte őket, atyának és leányának alig maradt egy barátja és eleinte Filippa sokkal inkább el volt bódulva, mint hogy megtudta volna érteni, hogy mi mindent véstettek.

De ez a bódultság nem tartott hosszasan. A szegény leány csakhamar felébredt helyzetének a gyötrelmére és ekkor nem mert gyengének látszani. Minden erejére szükség volt, hogy atyját az önvád-sulya alatt támogassa, ez az állapot legalább javulást látszott ígérni, ha nem is teljes megszűntetését annak a rettenetes önfeladásnak, mi reá ezt a degradációt és ezt a szegénységet hozta.

Filippa e reménnyel biztatva magát bátor, erős és vidám volt, de várakozásában csakhamar csalódott.

Egy ronda East-endi szállásban való élet sokkal rettenetesebb büntetés volt egy olyan embernek, a ki eddig művelt körökben forgott és minden kényelemhez és fényűzéshez hozzá volt szokva, hogy ne kényszerítse őt arra, hogy környezetének az ideiglenes feledésére minden lehetséges utat és módot meg ne próbáljon — voltak olyan idők, midőn a szerencsétlen leány előtt úgy látszott, hogy őt az isten is elhagyta.

Filippa ekkor csak huszonkét éves volt, de egy reggel midőn a szép gesztenye színű haját bontotta ezüst szálakat látott a hullámszája között.

És azok nagyon találtak azzal a szomorú arccal, gondolá, mely a bérlet szoba kis kopott tükrebről reá nézett.

E szomorúság egzisztenciájában a hónapok évekre mentek át. A híres orvos és műtő vétségét és eltűnését rég elfelejtették.

Egy vagy két táncosza visszaemlékezett Filippára és sajnálkozva gondoltak arra kedves szép leányra, a ki oly tökéletesen tánczolta a keringőt. De általában véve Filippa és az atyja a világnak meg voltak halva.

A selyem szövet kiesett a leány ujjai közül a mint gondolatai azon keserő napokhoz tértek vissza.

A tűz kialudt, künt és bent zavartalan csendesség uralkodott. Filippa oly levertnek érezte magát. Felállott, s csendesen a cottage ajtajához menve kinyitotta azt és kinyitott az éjszakába.

Nagyn sötét volt, de az eső megszünt s a szél alább hagyott. Filippa lelépett a dombon a város felé. Mely csend vette körül és ekkor megrázkódva betette és zárta az ajtót, visszament a szobába s a tűzhely előtt térdre borulva a kezét a kialudt tűz meleg hamva felé tartotta.

A mint ott térdelt, azon csudálkozott, hogy a mult miért jött az emlékébe éppen ma este oly élenken vissza.

Aztért, mert az ifjú és az a szép szőghaju bársonyba és drága prémbe öltözött leány az ő régi életét juttatták eszébe? Lehetséges-e, hogy azoknak a boldogsága és jólléte irigységet ébresztettek fel benne? Hiszen ő boldog volt és elégedett, — mondá magában, a mint a csinos kis szobában körül nézett és összehasonlította azt a kast-endi szállásukkal, melyet hiába próbált megváltoztatni. Igaz, hogy most is szegények voltak, de nem volt adósságuk és életüket nem fecsérelték el haszontalanul. Hat hónap óta voltak Trevertonban és ez idő alatt az atyja biztonságban volt. És ismét foglalkozott, ámbár nem folytonosan egy olyan sebészeti kérdés felett dolgozott, melyben ő tekintély volt, s a koronkénti csüggettséget kivéve, nem látszott szerencsétlenségnek.

Igen, neki hálásnak kellene lenni, gondolta magában, a mint a csendes szobában körül nézett. És ő hálás volt, nagyon hálás, s boldogságának és hálájának a bizonyosságát szenvedélyes sirásban tört ki és oly keservesen zokogott, mint egy gyermek.

III.

A Trevertoni állomás főnök kis leánya egyike volt a Filippa tanítványainak, s a gyermek a szünidő kiadása napján bámulattal ejtette a tanulóitársait azon nagy uraságok leírása által, kik az előtte való napon érkeztek meg, s a csendes kis állomást szokatlan zajjal és sürgölődéssel töltötték be.

A Hall kocsijai — még a nagy omnibusz is melyet oly ritkán használtak — mind, mind az állomásban voltak, hogy a Squire vendégeit a Hallba szállítsák.

Az iskola korán oszlott el, s a gyermekek illedelmesen meghajtvá magukat, bátoratlan mosolyt kívántak „Sok boldog karácsonyi ünnepeket!“ a tanítóneknak és távoztak, Filippát egyedül hagyva a csendes iskola teremben. Három heti szünideje volt, s a nyugodalom gondolata oly jól esett. De kevesebbet gondolt most azzal mint a kis tanítványa leírásával, mint véletlenül ő is meghallott.

A Hallban tipikus karácsony lesz, gondolá a mint a tankönyveket elrakosgatta s a saját fiókját bezárta. Azok a szép tágas termek melyekről oly sokat hallott, tele lesznek boldog arczokkal; nagy lobogó tűzek égnék; minden szobában virágok lesznek, s dallamos hangok és vidám nevetések zaja tölti be azokat. — Ma-vor Szidi lesz az ünnepségek királynéja, előre izelve azt az élvezetet, hogy a házi asszonya legyen egy olyan fényes otthonnak mely egykor az övé lesz.

Filippa csak egyszer látta a Hallt, de el volt bájolva építészeti szépsége és parkjának a nagyszerűsége által; mily regényesen fog az most kinézni hó lepte szépségében, mert az éj folyamában havazott.

És önkénytelenül eszébe jutott, hogy életének egy korszakában ő is karácsonyi vendég volt egy nagy urig Angel háznál, és hogy milyen jól mulattatott ottan magát. Tánczoltak és tableauxkat csináltak, a bérilőknek és a házi személyzetnek ünnepségeket rendeztek, melyekben ő és a többi vendégek igyekeztek magukat kellemessé tenni.

Filippának egy kis szívfoglalással eszébe jutott, hogy a bérilők báljára a falusi tanítóné is meg volt hiva — egy csinos vidám leányka, magas dereku Cachmir ruhában; és a Filippa háziasszonya elmondta neki, hogy a tanítóné az ő főkertészüknek a jegyese és beszédéből világosan látszott,

Kolozsvárt, 1894.

Amoknak, ki teljes odaadással kezeli egészen díjtalanul a milliót meghaladó vagyont, mellette koronkint ellátja a titkári teendőket is. Szekula Ákos bizt. vezér felügyelő, ki az ellenőri teendőknek szintén díjtalanul áldoz minden nap időt, fáradságot, költséges kirándulásokat tesz, Szabó Samu, Szakács Péter s az Emke még igen számos intéző férfiainak, kik időt rabló költséges kirándulásait az ügy iránti szeretetből cselekszik.

Nem kisebb elismerés illeti Biró Béla kapitány plébánost, ki soha, egy direktoriumi ülésről sem maradt el.

(Vége követ.)

Csillagos éjnek...

Csillagos éjnek
Csillagait nézem,
Miként ragyognak
A végtelen égen.
Szép is a csillagnak
Ragyogása, fénye,
Rágondolok arról
Galambo szemére.

Hej! az a két szem,
Ha mellettem lenne!
Sugárit ontva
Szerelmes szívemre...
A csillagos égre
Többé sohse néznék,
Attól a két szemtől
Tudom, rá sem érnék!

Kolozsvár, június 6.

FARKAS SÁNDOR.

Június 1-vel

uj előfizetést nyitottunk lapunkra.
Kérjük az előfizetések gyors megújítását.

Előfizethetni lehet bármely naptól kezdve.

MINDENFELE.

Kolozsvár, június 7.

— **Előfizetőink figyelmébe.** Az utolsó és fűrdő-évszak alatt lapunk kiadó-hivatala az idén is elfogadja „turista előfizetést”. Ez intézkedés következtében az utazók és fűrdőzők abban a helyzetben vannak, hogy ha naponként állították is tartozkodási helyüket, előleges rendelkezésük szerint mindenütt ott találják már lapunk egy vagy több legújabb számát a postahivatalban (poste restante), vagy az előre kijelölt szállodákban. — Ily előfizetéseknél, melyeket bármely naptól kezdve tetszés szerinti időtartamra elfogadunk, feltétlenül szükséges, hogy kiadóhivatalunk idejekorán és pontosan értesítse legyen, hogy mely napokon hová küldje a lapot.

— **Vörös Sándor**, kir. tanácsos kolozsmonostori gazdasági tanintézetű igazgató tiszteletére ma este fátylós menetet rendeznek az intézet hallgatói és tisztelői. A fátylós-menetet kir. tanácsossá történt kinevezése alkalmából rendezik a kiváló igazgatónak, a kinek vezetése alatt emel-emelkedett az intézet azon magas nívóra, melyen ma áll. — **Vörös Sándor** kir. tan. igazgatónak köszönheti az intézet hogy a jövő októberről kezdve akadémia címet nyert. Vörös igazgatónak, annyi és oly kiváló érdemei vannak az intézet körül, hogy arra a tiszteletre becsülésre és szeretetre, mely övezi s a kitüntetésre, melyet kapott valóban méltó.

— **A „Dorottya-egylet”** tegnapi májálisa igen szépen sikerült. Az összes iskolák gyerek-népsége künn zsibongott és táncolt a lövőde és a sétatér különböző helyein 4—5 zenekar közreműködése mellett. A sok gyereknek természetesen megfelelő számban jelentek meg a szülők is és a sétatér egész nagyságában hemzsegett az embersokaságtól.

— **Földváry báró Szegeden.** Szegedről írja levelezőnk: A szegedi előkelő társadalomnak hosszú időn át közserketben álló tagja volt Földváry Lajos báró alezredes, kit nemrég a kolozsvári csendőrkörület parancsnokává helyeztek át. Mint értesülénk, a báró ismét Szegedre jön és az itteni csendőrkörület parancsnokságát veszi át, mert az erdélyi tartózkodás nem kedvező egészségének. Papp Mihály alezredes, ki Földváry Lajos bárótól e napokban vette át a kolozsvári parancsnokságot, tegnap utazott el Szegedről végleges állomáshelyére és a báró megérkezéig Kubass őrnagyra bízta a szegedi parancsnokságot. Ezzel meg van czafolva a hír, mely Földváry báró nyugalomba vonulásáról volt elterjedve.

— **A kolozsvári hid-utczai vashid** épül. Most rakják le a vastraverszket, a

melyekre a hid felső részét rá helyezik. Nagyon jó volna, hogy ha hozzá kezdenék már az utca talajának leeresztéséhez és a kövezet helyreállításához, mert így mire kész lesz a hid, nem lesz kész az utca és a közlekedést egész nyáron hátráltatni fogják emez egy hét alatt könnyen elvégezhető helyreállítási munkálatok.

— **A kolozsvári zeneconservatorium** holnap, (pénteken) este 7 órától kezdve a városi vígadó nagytermében házi hangversenyt rendez, melynek műsora: 1. a) Schubert. Tavasz remény. b) Nikolai. Lány Zefir... Éneklők: Halász Adél, Fein Regina, Virág Gizella, László Silvia, Sugár Mariska, Jánossy Iluska, Brauner Angela, Borbély Sarolta, Feszt Irén és Horváth Anna. 2. Schuman. Zongora-négysz. (E. dur.) Allegro, Scherzo, Andante, Allegro, előadók: Farkasné-Solti Katicza (zong.), Kovács Kálmán (hedg.), Altmann Hugó (viola), Szerencsi Ede (cello). 3. a) Thomas. Mignon dala. b) Thomas. Valse „Hamletből” éneklők: Halász Adél. 4. Grieg. A magányban. Vonnos zenekar és 2 kúrt kísérettel éneklők: Rónay Béla. 5. Volkman. R. Szerenade, vonnos zenekarra. D-moll. op. 39. A gordonka szólót előadja: Szerencsi Ede.

— **Az Emke** javára 10 forintot vetünk, a melyet Kiss Ernő által adott özönán maga a házi gazda és Rózsa Géza biztosító intézeti titkár adtak össze. Az összeget rendeltetésére juttattuk.

— **Mentő egyesületi alapítvány.** Biró János derék gyógyszerészünk humanus érzésű neje, szül. Czecz Katalin ő nagysága ma a következő szép levelet intézte dr. Haller Károly mentőegyesületi elnökhöz: „A legnemesebb emberbaráti feladatot oly kiváló önzetlenséggel teljesítő mentő egyesület nemcsak üsazes eddigi, hanem a legközelebbi nagy vasuti szerencsétlenség alkalmával is tanúsított szép sikerű működése által teljesen igazolta nemcsak nélkülözhetetlen voltát, de egyúttal azt is, hogy magas szintű feladatának valódi színvonalán áll. Éppen ezért — régóta táplált óhajomnak megfelelően — a legnagyobb örömmel csatlakozok ide 50 frtot s kérem a t. elnök urat, hogy azt, mint alapítványi összeget az egyesület céljaira fordítani szíveskedjék.” E szép humanus tett dicsőre nem szorul.

— **A kir. tud. egyet.** középisk. tanárjelöltek segély egylete f. hó 9-én (szombaton) d. u. 6 órakor a VIII. számú teremben tartja évről közgyűlést. Tárgy: 1. Jegyzőkönyv hitelesítés. 2. Tisztviselők beszámolója. 3. Szűnidei választmány megalakítása. 4. Indítványok, interpellációk. Ha a jelzett időben tagok elegendő számban nem jelennek meg, a közgyűlés 10-én d. e. 9 órakor tekintet nélkül a tagok számára meg fog tartatni.

— **A kolozsvári** m. kir. tud. egyetemi orvostanhallgatók segítő- és önképző-egyesülete folyó hó 8-án pénteken d. u. 6 órakor az egyet. hivatalos helyiségében évről közgyűlést tart. Tárgyai: 1. A tisztviselők beszámolója az egyet. egész évi működéséről. 2. A szűnidei választmány megalakítása. 3. Előki bezáró beszéd. 4. Indítványok. Péterfi István e. i. elnök.

— **Köszönet nyilváníítás.** A sz.-udvarhelyi ev. ref. collegium tanuló ifjúságának június 6. és 3-án Segesvárt és környékén történt isk. kiadását rendezni, illetőleg támogatni szívesek voltak: Horváth László kir. tanácsos, tanfelügyelő, Balázs Imre ref. lelkész; Benedek Mihály áll. isk. igazgató és kollégái; Hoffinger Károly alezredes; Gerzenyi György p. ti. fog.; Müller Imre áll. isk. tanító, fogadják mindannyian a collegium tanári karának és tanuló ifjúságának kálás köszönetét.

— **Vizsgák.** A marosvásárhelyi ev. ref. elemi és felsőbb leányiskola 1893—94. tanévi záróvizsgái június 28-án kezdődnek.

— **Hol jár Lukácsiu?** Lukácsiu Szolnok Dobokamegyében aratja dicsőségének tova röpönnő babérait, a szetreátszkatat. Nem régebben Magyar-Lápos vidékén kavilált, hova Galgóc Colceriwal jött, egy bécsi szigorló orvossal, a ki mint bizottsági tag a „Memorandum” kézbesítésével volt annak idején megbízva. Coleriu most ez idők szerint Magyar-Láposon tartózkodik, sógoránál. Ez azonban, írja levelezőnk, csupa véletlen, hogy Lukácsiuval jött s most tartózkodik itt. Az is pusztá véletlen, hogy a m.-láposi oláh kántor szintén a napokban érkezett haza Bukarestből s Brailából.

— S hogy kántor uratam, megérkezése öröme sokan keresik fel lakásán, esteint s éjjelenként az oláhok közül, az is pusztá véletlen s csak az az oka, mert akarják tudni az oláhok, hogy hol hagyta azt a nőt, a kivel Oláhországba szökött s szeretett országukban mi az újság? Egy szóval Szolnok-Doboka megyéből Oláhországba csupán szerelmi kényszerűségeket tesznek és csak a véletlen hozza össze az oláh irányadó férfiakat a megyében egy-egy pontra. Ilyenkor, ha össze jönnek is nem beszélnek másról, csak arról az idylről, a mit a Dimboicza partján a lombok között átélték s arról a dulcsászáról, melyet ott magyar czukorból készítenek és a mely olyan édes, hogy még a megyebeli magyar irányadó férfiak szája is czukros lesz tőle.

— **Kárba vészett mise.** Magyar-Láposon mint említettük az oláh tulzók a templomban gyűltek össze, melyben állítólag magyar ellenes politikai kijelentéseket tettek. A dolog bizalmas uton történt vizsgálatá folyamán azonban kiderítették

hogy nem magyar ellenes politikai tüntetés volt a templomban, hanem az esperes egy misét tartott egy ottani gazdag oláh család díjazása mellett, a melynek az volt a célja, hogy a polgári házasság elbukásának öröme! imát és szent beszédet tartsanak.

— **Meglánczolt szerelmes.** Bevett szokás az oláhoknál, hogy ha az ifju egybekelendő pár a szülői beleegyezést meg nem kaphatja, anyagot nyújt a szülői irónak egy újabb „Szókjünk” cz. darabhoz. Itt van egy példa rá, a melynek kidolgozási jogát a leghamarabb jelentkező poétának ingyen átadjuk. Ez pedig Mikaláknak történt. Pakurár Nucu gazdának leánya és Barku Tódor a szomszéd fia nagyon szerettek egymást, de mivel az apa nem adta áldását a tiszta érzeményekre, a leány átszökött a kedveséhez. De vesztére, mert a bős szülők a hajánál fogva vonszolták vissza gyermeküket, kit később pedig kikötözték lánczcza az eperházhoz a világ csufjára.

— **Az olá diákok lapja.** Mint bucaresti tudósítónk, írja, a bucaresti egyetemi tanulók „Tinerimea” czim alatt egy hetilapot indítanak a lapnak az a célja, hogy az erdélyi oláhok ügyében eddig folytatott izgatásnak állandó organuma legyen. Állítólag Maioreescu egyetemi rektor a tanulók szándékát igen helyes és okos dolognak találta. Részünkről csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mikor tanulnak a sok politizálás mellett az oláhországi diákok?

— **Tűzveszély egy állatseregletben.** Brüsszelben az egyik külvárosban egy állatseregletben robbanás történt, a mely lángba borította az egész állatseregletet. Az állatszeliidítő, egy hiéna, négy oroszlan és három leopárd megégették. A háromszáz látogatott keresztül-kasul rohant kifelé. Számos sebesülés történt, egy gyermeket agyon is tapostak.

— **Rengeteg sikkasztás.** Londonból írják, hogy a „Times” értesülése szerint Buenos-Ayresben az ottani vidéki bank igazgatója, Marencio 1. 300.000 dollárt sikkasztott és azután öngyilkos lett. Az eset ósiai feltűnést keltett.

— **Eltemette a pénz.** Ez is természetesen csak a csengő dollárok hónapban történhetik meg, hogy az embert a pénz nyomja agyon. Filadelfiában eset meg ez a ritka história, Néhány vámhivatalnok azal volt megbizva, hogy olvassanak meg egy csomó ezüstpénzt, a mely zsákokban volt a vámház egyik boltjában felhalmozva. A zsákokat időközben megrágtá a moly s a csengő dollárok a földre hullottak. Mikor az egyik hivatalnok a zsákok tetejére akart felmászni, hogy a szertehehullt pénzeket összeszedje, az egész ezüst-tömeg rengeteg robajjal megindult és formaliter eltemette a vele foglalkozó hivatalnokokat. A milliónyi ezüstpénz aláomlása alapjaitan megregettette a vámház épületét. A hivatalnokokat kiszabadították kellemetlen helyzetükből.

— **Mikor keletkezett az étlap?** Regensburgban 1489-ben tartott országgyűlés alkalmával nagy feltűnést keltett Henrik braunschveigi herceg azzal, hogy az ebéd alatt minden fogás után egy előtte fekvő teleírott hosszú papírszeletről olvasott és egyes tételeket írónál alá buzott. Haug, montforti gróf, ki a közvetlen a herceg mellett ült, már nem tudta leküzdeni kíváncsiságát és kérdi a hercegtől: „Mit olvas fenségéd annyit arról a kutyanyelvéről? Hiszen annyi idő alatt legalább is százszor elolvashatta a tartalmát.” A herceg a papírszeletet szó nélkül átnyújtotta grófnak, csak akkor látta a gróf, hogy a hosszú papírszelet a felszolgált ételek pontos kimutatását tartalmazza, a melyet a konyhamester állított össze a herceg részére, még pedig azért, hogy csak egyes ételekkel töltsen meg hercegi gyomrát, azaz, hogy kedvencze eleiből többet fogyaszthasson. Attól a naptól kezdve, minden uri házában felkapták az étlapot, így származott azután át a vendéglőkre is. Az étlap tehát mostanában ünnepelte a legnagyobb csendben 400-ik évfordulóját.

— **Lefejezett gyermek.** Éradonyban vasárnap délelőtti szerencsétlenség történt; Létay Imre ottani lakos oda adta kaszáját javítás végett Szalkay Gáborak, a ki hozzá is kezdett annak javításához, beállítván nyelével a munkapadba, úgy, hogy a kasza pengéje kifelé és vízszintesen állott. Már csaknem kész volt munkájával Szalkay, midőn ott kellett hagyni a padot s eltávozott hazulról. Nemsokára Szalkaynak két kis gyermeke kijött a tornácra s játszodozni kezdett, de oly szerencsétlenül, hogy egyik nem véve észre az élével kifelé álló kaszát, abba beleszaladt. Az élesre fent kasza pillanat alatt keresztül metszette a gyermek nyakát, ki egyetlen jajkiáltás nélkül halva rogyott össze.

— **A pápa — fogoly.** Szerfelett érdekes per folyik mostanában — mint Rómából távirják — az odával esküdtszék előtt. Busteli Foscolo herceg, Arnaud Sarolta grófnő, kedvese Martinuzi Giovanni marquis és Perassetti Dominik báró ülnek a vádlottak padján, kik azon ürügy alatt, hogy XIII. Leó pápát sötét pinczébe fogva tartják, Jourban préposttól 20,000 frankot és másoktól is kisebb-nagyobb összegeket csaltak ki a pápa kiszabadítására. Nagyon furfangosan járhattak el a főrangú szédelgők, és nagyon meggyőzően adhatták elő kóholyaikat, mert a károsultak még most is szent igazságnak tartják a nekik feltálatlanságokat, — habár bevalják, hogy visszaadta a francziák hiszékenységgel,

Szentül meg vannak róla győződve, hogy a pápát összeesküvők fogva tartják és más ültettek Szent Péter trónjára. Azt mondják, hogy János Salvátor főherceg is még az élők sorában van s csak azért hagyta oda Ausztriát, hogy a fogságban sinlődő pápa felett örökdíjek. Készek a 20.000 franknál még többet is áldozni, csak hogy a pápát kiszabadítsák. E hitükben nem is lehet őket megingatni. Azt is állítják, hogy az olasz király és Ferencz József ő felsége a grófnő tervével egyetértenek. A tárgyalást folytatják.

— **Házassági ajánlat Japánban.** Japán tudvalevőleg olyan ország, a mely a szűzoros értelmében majmolja Európát, elkezdve a most annyira járványos miniszterkiriziseken le egészen a nem kevésbé járványos — házassági ajánlatokig. Persze ez utóbbiak némi nemzeti jelleget is viselnek magukon. Egy japáni lapban olvastuk a minap ezt a kis hírdetést: „Egy ifju szép kisasszony szeretne férjhez menni. — A kisasszony nagyon szép, rózsás arczu, sötét haja van, szemöldökei félhódalaknak, szája kicsiny és csinos. Azonkívül nagyon gazdag; elég vagyonos ahhoz, hogy élettársa oldalán nappal a virágokat bámulja, éjjel pedig az ég csillagait énekelje meg. Annak a férfinak, a kire választása esnék, ugyancsak szépnek, fiatalnak és műveltnak kellene lennie, ezenkívül kötelezni kellene magát, hogy feleségével együtt — hal meg.”

— **Gyilkos méhek.** A torontálmezei Pészakról érdekes esetet jelentenek lapunknak. Egy méhraj megölt egy lovat. A pészaki erdő mellett fekvő Nerakits-féle szőlőből szabadult el ez a raj. A közel földek egy oláh földmives dolgozott s ennek a három lovára szálltak, Mikor a lovak megvakultak, dühösen támadtak rájuk a méhek. Két ló veszedelmes sérüléseket kapott, a harmadikat pedig, egy 300 forint értékű csikót megölték szarasaikkal.

— **Kutyák a hadseregben.** A mint tudjuk az okkupált tartományokban a vadász-zászlóalj már régóta tanítanak kutyákat levélhordásra és a sebesültek fölkeresésére. Ma már igen szép eredményeket értek el velük. Az ebek az előőrsekkel mennek s az adott vezényszót megértik és elviszik az egyik csapatától a másikhoz a jelentést, mely a nyakukra erősített táskában van. — Éjjel nagyon jó szolgálatokat tehetnek ezek a kutyák, mert s o h a s e m tévesztik el az utat. Ugyancsak éjjel a sebesültek fölguatására is igen jól alkalmazhatják az idomított ebeket. Mikor a csapatjukhoz tartozó egyenruhában levő katonákat, a kiket lefektetnek a bokorba, észreveszik, addig ugnatnak, a mig nem jön segítség. Eddig csak a vadász-zászlóaljaknak voltak ilyen kutyáik, minthogy azonban a kísérlet nagyon jól sikerült, ezentul az összes vadász-zászlóaljak, valamint a gyalogezredek kapnak kutyát. A mult hónapban állították föl az első kutyatenyésztő intézetet Blazuiban; de még többet fognak felállítani. A blazuji állomás egy altiszt vezetése alatt áll s jelenleg 56 kutyából áll.

— **Afrikautazás a Dunán.** Pichler Rudolf és Miksa, valamint Kreutler Illés bécsi gymnázisták Robinson Kruzoe és Rüstig Zsigmond épületes históriáján felbuzdulva elhatározták, hogy lerázzák az iskola igáját, s fantáziájok és tette vágyó lelkek vágyait kalandos Afrika-utazással elégtétli ki. Minthogy azonban az ifjak nem akarták sem Livingstont, sem Stanleyt, sem a többi felfedezőket utánozni, egészen új vízi uton akartak Afrikába hajozni, tudniillik a Dunán, mert a geográfia tanítását, hogy ez a folyam nem vezet Afrikába, sajátlatos balhítnek jelentették ki. A „felfedezők” tegnap fogtak tervök kiviteléhez. A Duna csatornájában beültek egy csónakba, leoldották s neki indultak — Afrikának. Meddig hajozott az expedició, még nem tudják, de a hajózási felügyelőség értesítette a partkapitányságokat egész Pozsonyig, hogy a kalandos társaságot további útjában megakadályozza.

— **A Gámán-nyomda** („Ellenzék” nyomdája) igen jutányos árak mellett a leegyszerűbb nyomtatványoktól kezdve a legdiszesebb művek minden fajtájú munkákat elvállal.

Szerkesztői üzenetek.

K. P. Sz.-Udvarhely. Czikét már megelőzte egy másik tudósítás, a mi meg is jelent.

Olvasónak. — Hogy mi volt az oka, Széchy Károly, kolozsvári egyetemi tanár visszalépésének, az Erdélyi Társaság megbízatásától, itt nem mondjuk meg Önnek egyelőre. Biztos információt szerezhethet ez iránt a társaság elnökségétől, vagy annak titkártól dr. Ferenczy Zoltántól.

Cicerónak. Ugron Gábor országgyűlési képviselő a m.-ludas—besztercei vasut ügyében járt tegnap Kolozsvárt, Az estéli gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

Tordainak. Lapunk tegnapi számában megadtuk a „Kolozsvár”-nak azt a mit megérdemelt. Most önökön a sor, hogy olyan méltatlan gyanusítás ellen tiltakozzanak.

„Felsőbb leányok” — Amerikában.

Az Egyesült-Államokban borsós ára van mindennek, de kétségtelenül legköltésesebb a yaneek hazájában az uri mód, mert van a ki megfizesse.

Egy amerikai hölgy tollából a new-yorki legelőkelőbb felsőbb leányiskoláról egy párisi lapban olyan adatokat olva-

sunk, a melyek szerényebb köb, de nagyobb ür-tartalmu európai erszények világában mindenesetre meglepők.

Az említett intézetben, mely két Miss Flynak a vezetése alatt áll, nyolczvan milliomos miss művelődik. Az ellátás és tanítás egy évre mindenkinek 2625 forintjába kerül, de ez még korántsem minden, mert a rendkívüli járulékok ennek az évi díjnak majdnem a kétszeresére is felugranak; így minden magán másfél forintba kerül s ha valamelyik ioung lady például a városba megy vásárolni vagy fogat huzatni, a chaperon, a ki nélkül kimozdulnia nem szabad, oránként másfél forintba kerül.

Az egész évi kiadása ezek szerint egy-egy leánynak körülbelül 6000 forint. De kap is aztán érte valamit. Mindegyiknek a legmodernebb izléssel berendezett elegáns szobája van, a közös helyiségek pedig: szalon, ebédlő, fogadó terem, a legpazarabbul vannak berendezve.

A nevelésben a főszempont az, hogy a disznókereskedők s egyéb efféle ordinári foglalkozású papák és közönséges mamák a legfelsőbb körökbe is beillő milliommós-ladykké formálódjanak. A táncz- és torna-lekciókén kívül mindennapos gyakorlati oktatás tanítja meg őket arra, hogyan kell a háziasszony szerevét játszani diennél, szinig töltött téas csészéket körüladni az uraknak five o'clock teanél, minő magaviselttel kell valamely házassági ajánlatot elfogadni vagy visszautasítani.

Ha valamelyik leány olykor a másiknak a ruhájára lép vagy kilocscsantja a teát, akkor azonnal pár óráig gyakorlati-ják vele azt a nem csekély ügyességet megkivánó feladatot, hogyan kell valamely szalon legnagyobb tolongásában is keresztül-kasul szálítani egy csésze teát a nélkül, hogy csak egy csöpp is kiömlenék belőle. Időről-időre az intézet gyakorlati tanfolyamokat rendez nagy társas vigalmak képeben, melyekre New-York legelegánsabb ifjuurai hivatalosak.

A rendes étkezések is nagyuri házak stíljében és teljes szertartással folynak: libériás inasok szolgálnak, francia menük vannak szétrakva a virágdisztól roskadozó asztalon. Egy szóval, ha Miss Potter vagy Miss Barner, vagy Miss Anybony itt sem tanulja meg, hogy mi az uri tempó, akkor sehol.

A nagyvilági hölgyeké képződő leányok jobbadán tizenöt-husz évesek s egy-egy kis hercegnő mind ahány.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Kormányválság.

Budapest, június 7.

Szilágyi Dezső volt igazságügyminiszter Wekerlének levelet írt, melyben — tekintettel a szállongó hírekre, hogy a válság megoldása tisztán személyi kérdés körül forog, mely a saját személyét érinti, felkéri Wekerlét, hogy tekintsen el az ő személyétől és nézze egyedül az elvet a melyről szó van és járjon el a legjobb belátása szerint.

Egyik lap azt is tudni véli, hogy Szilágyi kijelentette volna, miszerint az új kabinetben tárczát nem vállal, — de ez a hír alaptalan.

Budapest, jun. 7.

Wekerle Sándor dr. tegnap két óra hosszat volt audientán Ő felségénél; tárgyalásait ma délután is folytatja, de még biztos eredmény nincs.

A főváros közgyűlése.

Budapest, június 7.

A főváros törvényhatósági bizottsága tegnap közgyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy a királyhoz deputációt küldenek, mely megköszönje a kaszárnya ügyek előnyös megoldását.

Wekerlét dispolgárnak megválasztották.

Oriási zivatar.

Budapest, jun. 7.

Bécsben ma délelőtt nagy zivatar dühöngött.

Dió nagyságu jegek hulltak. Igen sokan megsebesültek.

A katonai gyakorló téren a tűzér lovak megvadultak és két katonát agyonitportak.

Több tiszt és altiszt megsebesült.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

HIRDETESEK.

Sz. 9426—1894.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Hirdetmény.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága 1894. évi április hó 6-án kelt 75. számú határozata és belügyi m. kir. Minister úr ó Nagyméltósága 1894. évi május hó 11-én kelt számú jóváhagyó rendelete értelmében Székely-Udvarhelyen egy új vármegyei székház fog építtetni.

Engedélyezett építési költség 130,527 frt 90 kr.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1894. évi július hó 10-ik napjának d. e. 10 órájára Udvarhelyvármegye alispáni irodájában tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatok a költségvetéshez viszonyított 0/0 áremelés vagy áremelés mellett teendők.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek az alispáni hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Székely-Udvarhely, 1894. május hó 31-én.

Ugron János,
alispán.

537. (1—2)

Sz. 45—1884.

534. (2—3)

Pályázati hirdetmény.

Nyugdíjazás következtében Verespatak községében üresedésbe jött nehezék pénzalap **szülésznő állásra** 150 frt évi rendes fizetéssel ezennel pályázat nyitattik.

Pályázni kívánók kötelesek okmányokkal igazolni azt, hogy okleveles szülésznők, kötelesek szolgálati-, erkölcsi- és kereszteselési-, valamint orvosi bizonyítvánnyal, hogy képesek a szülésznői teendők végzésére és egészségesek, pályázati kérésüket felszerelni és 1894. évi **Junius hó 19-éig** a nehezék pénzalap elnökségéhez beadni, minthogy az elkészen beadott kérések tekintetbe vétetni nem fognak.

Abrudbányán, 1894. május hó 30

Ajtay János,
elnök.

Képes Ferencz,
jegyző.

A fürdőre menő közönséget felette érdeklő!

A nagyérdemű fürdőre menő t. közönségnek b. tudomására kívánom hozni, hogy az **ágostonfalvi vasúti állomásra** bárholnan és bármikor érkező t. közönség részére egy a legnagyobb kényelemmel ellátott, s az eddignél mérsékeltébb **személy- és podgyász-szállítási vállalatot** állítottam fel; a vonat megérkezése után bármely irányban kényelmes kocsim Málnás, Tusnád, Torjai kénbarlang, vagy kívánata Borszékra azonnal indul; levél vagy sürgöny útján tett személy- vagy podgyász-szállításrai megrendelést czimemre: **Ágostonfalvára** küldeni kérem.

DARKÓ ÁRON,
személy- és podgyász-szállító és vállalkozó,
ÁGOSTONFALVÁN.

532. (1—3)

Uj butor-üzlet (Paget-ház) Belmonostor-utca 10. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **márczius hó 1-én** egy a mai igényeknek megfelelő

UJ KÁRPITOS-ÉS BUTOR-ÜZLETET nyitottam

Raktáromban mindennemű szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezések, egyes butor-darabok, diványok, tükör, függöny és szőnyegek dus választékban kaphatók.

Minden egyes asztalos és kárpitos munka saját műhelyemben készül és azok tartósságáért kezességet vállalok.

Bárminemű kárpitos- vagy asztalos munkák kijavítását vagy átalakítását a legjutányosabb árak mellett elvállalom.

Dus raktárt tartok mindennemű matracz Canavászakból, több fajta lőször, Afrique és tengeri fűből és azok elkészítését a legolcsóbb árban eszközölöm.

Főtörökvesem ezután is úgy, mint mikor a „GAÁL és SCHRAMMER” társa voltam, oda fog irányulni, hogy tisztelt vevőimet a legszolidabb kiszolgálásban részesíthessem és vagyok szíves pártfogásukat kérve

Kolozsvárt, 1894 márcz hó. **GAÁL ANTAL** kárpitos,
256. (24—x) Belmonostor-utca 10. sz.

Uj butor-üzlet (Paget-ház) Belmonostor-utca 10. sz.

NAGY BOR-RAKTÁR.

ERDÉLYI (Hegyalja) kitűnő asztali-, csemege- és gyógyborok, ráczürmös és Carbenet vörös borok

nagy raktára

WALTON EDUÁRD

főtéri üzletében.

ÁRJEGYZÉK:

1 liter Hegyaljai aszu-szőllő bor	2 frt 40 kr.
1 butéla Sauvignon 1885-beli	1 " 40 "
1 " " 1888-beli	1 " 10 "
1 " Som "	80 "
1 " Carbenet 1885-beli	70 "
1 liter Rizling	70 "
1 " I-ső osztályu színbor ezelőtt 50 kr., most	46 "
1 " II-od " " " 40 " " "	36 "
1 " Ráczürmös	50 "
1 " Carbenet	50 "
1 " Kisüstös Seprőpálinka	30 "
1 " Hazai Szilvapálinka	20 "

Az árak üveg nélkül. — Az 1 literes és 0.7 literes üvegek 10 krba, a fél literes üvegek 5 krba adódnak ki és úgy vevődnek vissza.

Kiváló tisztelettel:

516. (3—10)

Walton Eduárd,

(főtér, báró Jósika-ház.)

Vendéglősök és borkereskedők figyelmébe ajánlom: **eladó** egészben vagy hordónként **350 Hecto Hegyaljai 1893-beli első rendű asztali bor** Gróf Teleki László Gyula krakkói termése 132, 80, 70 Hectos és a többi kisebb hordókban

Értekezhetni helyt **WALTON EDUÁRDDAL**; Krakkóban **BRUNER BÉLA** gazdatisztel.

BORSZÉK (Csikvármegye, Erdély.)

Elsőrangú gyógyfürdő 900 meter (2750 láb) magasságban, beláthatlan ősfenyveseknek alsóbb szervezetektől mentes régiójában.

Borszék gyógytényezői: havasalji klímája, tiszta, ozonús levegője páratlanul gazdag bőségu; kitűnő gyógyerejű vasas- és más vegyi összetételű borviz-ivókutai, számtalan szén-savas hideg lobogó-fürdők, vasas lápfürdők, szénsavas melegített kádfürdők, fenyőlevél-fürdők, jól berendezett hidegvíz-gyógyintézet, massage és villamozás.

Borszék a hazai és külföldi orvosi tekintélyek által javálva van: mindennemű vérszegénységnél, sápadt-kórnaál, gyomor- és bélbántalmak, emésztési zavaroknál; a vese és hólyag idült bántalmainál; tüdővésztes testalkatuaknál föllépő száraz köhécseles, vérköpés, tüdőcsucs-hurut, idült hörög és gége-hurut ellen; idegbajoknál, női betegségeknél; tulhízás, scrofula, rheuma, köszvény ellen, izzadmányok felszívódására és úgy is, mint hatalmas edző, erősítő.

Borszék kitűnő üdítő hely.

Egyetlen fürdő sem dicsekedhetik közel és távolban annyira kellemes kiránduló helylyel, mint Borszék.

Borszéken a fürdőidény kezdete június 15-én s vége szeptember 15-én.

Utazás Borszékre: A borszéki fürdővendégek szállítását gyors-kocsi-vállalat eszközzi, melynek kényelmes fogatai az ujabban kötött szerződés értelmében a szász-régeni vasúti állomástól Borszékig és Borszékről vissza Szász-Régenig egy nap alatt, váltott lovakkal meghalás nélkül szállítják a vendégeket. — E gyorskocsik július 1-től augusztus 31-ig (főidény) még vendég hiányában is naponta közlekednek.

A június 15—30. és szeptember 1—15. (elő- és utóidény) szintén a gyorskocsi-vállalat van a vendégek szállítására kötelezve.

A gyorskocsikra (egyes ülés vagy egész kocsi) előjegyzést tehetni vállalkozóknál.

Levél és sürgőnyezim: **Miklós Görög Szász-Régen.**

Viteldiak szabályozvák.

A világhírű borszéki boryiz modern töltő-gépek által fölfogva, dugaszoltatva, őserjeje teljében hozatik forgalomba.

A borvizre vonatkozó megrendelések **Lázár és Verzár** céghez **Brassó** intézendők, mint kizárólagos elárusítóinkhoz, mely cég a rendelményeket a borszéki és helyi raktárakból készséggel, jutányos áron kiszolgáltatja.

Magánosok kisebb megrendeléseit alantirt igazgatóság is teljesíti.

Minden megkeresésre prospektussal, kimerítő értesítéssel szolgál az **igazgatóság** vagy Dr. **Szilvassy János** fürdő-orvos.

Posta és távirda helyben.

Borszék, 1894. évi május hó.

480. (5—15)

A fürdő és üzlet igazgatósága.